ՀՈՐԵՔՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՎ — 697 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 17 — ՅՈՒՆԻՍ 1865

ՄԱՄԱՅԻ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆԸ

Կ. Պոլսոյ ներս. Տարեկան 180 ղրշ. Արտաք
,, ,, Վեցամսեայ 100 ,, ,,
,, ,, Եռամսեայ 60 ,, ,,
Գաւառաց ներս. Տարի 200 ,, ,,
,, ,, Վեցամսեայ 110 ,, ,,
Մէկ թիւը՝ Մեծ թերթ 4 ,, ,,
,, Փոքր ,, 2 ,, ,,
Տանուցման տողը 2 դրուշ է:

ԳԱՅՄԱՆԸ

Բաժանորդագրութիւնը կսկսիի է, եւ ամենն ամսոյ 1ից՝ ամ 15ից կ'սկսի:
Դուրս գացած լրարաց ճամբու ծախքը Խմբագրութեան վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ ամենայն կամք որ եւ իցէ՝ գրութիւն՝ Խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի. եւ ճամբու ծախքն ալ դրկողին վրայ է:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 17 ՅՈՒՆԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Շ. արթուս Եւրոպայէն եկած լուրերը թէպէտ աշխարհիս խաղաղութիւնը վերջանալու երկիւղ արուող նոր դէպք մը չեն ծանուցաներ, բայց եւ այնպէս տակաւին բաւական նիթ կը մատակարարեն մարդիկին գործոց ընթացքը դիտողն մը, եւ ահա այս նպատակաւ զանոնք համառօտիւ աչքէ կանցուցնենք։

Ամերիկայէն սկսինք։ Պատերազմը Միացեալ—Սահմանգոյ վրայ խիստ ծանր նստաւ, եւ անոր դառն պատուղները թէպէտ երկու կողմն ալ ճաշակեցին, բայց Հարաւին թշուառութեան հաւասարը բնաւ տեսնուած չէ։ Իր երեսելի մարդիկը՝ Տէվիս, Ալեքսանդր, Պրէքէնրիճ, հիմա բանտի մէջ արգիլուած՝ իրենց դատաստանին կ'սպասեն, եւ այս խրոխտ անձինք՝ մահը բիւրանգամ նախամեծար կը համարին իրենց վրայ եկած նախատինքէն։ Հարդարակցութեան միջոցները, ճանապարհները, երկաթուղիները եւ ջրանցքներն ամենն ալ աւերակ դարձած, ժողովուրդը աղքատացած, մեծամեծ ընկերութիւնները մնանկութեան դուռն հասած, եւ մերջապէս սոսկ ու սրութիւնն ալ այս աղետալի վիճակին լրումն եղած են։ Այս պատուհասներէն եւսեւ երբոր մը տածենք թէ շատ մարդոց ձեռքը հարուցին թղթադրամներ կը դառնուին, որք հիմա պարզ թուղթի արժէքն անգամ չունին, կը հասկնանք թէ ի՞նչ սասիման թշուառ վիճակի մէջ ընկած է այս երրեմն դերերջանիկ երկիրը։ Աբեան թէ Սախանամութիւնը ողորմելի գերեւոց այնչափ տարի քաշած դառն առառապանքը՝ զոր Պինչը Սթոյ տիկնին այնչափ կանացի դիտարութեամբ նը կարագրած է իր Աղբար Թոմիանս ըսուած աշխարհաճանաչ վէպին մէջ, հիմա անոնց անդութ տերերուն վրայ կը թափէ։ Աւոր հակառակ, ապատեալ սեւերն ալ՝ ապատութիւնն անգործութեան տեղ գնելով՝ յանձն չեն առնուր աշխատիլ, եւ կառավարութիւնը զիրենք բանի աշխատցընելու կը հարկադրի։ Բանակներէն արձակուած զինուորաց մեծագոյն մասը, պատերազմական կենաց անկարգութիւնն երէն եւ կենալ ջուզելով, եւ խաղաղական աշխատութեանց դառնալու համար Շէրմանի զօրապետին իրենց ուղղած յայտարարութեան ունին չդնելով, խումբեր կը կազմեն, եւ քաղաքներէ հեռի գիւղերու եւ ագարակներու վրայ իյնալով ձեռքերնին անցածը առաւ կառնուն։ Ահա այս է Հարաւին վիճակը, հարեւանցի նկարագրեալ։ Իսկ Հիւսիսա՝ հաղին պարտուց գուսարի մը վճարման, յաղթեալ նահանգները Միութեան հետ վերահաստատելու, եւ դերեւոց վիճակը կարգի դնելու դժուարութեանց հետ կը մաքառի։

Երկրին այս վիճակը տեսնելով՝ հասարակութեան խնամատուն մասը ոչ եւս Գութի մերակցոյց դատաստանին կամ Պ. Ն. Տէվիսի պատժուելուն ուշադրութիւն կընծայեն։ Պատերազմի գրգռիչ եռանդին տեղ՝ անոր ազեմից պատճառած թմրութիւնը տիրել սկսած է։ Սակայն, քանի մը վայրագ ռամկամփոխներն՝ ի բաց առեալ, ոչ եւս հարաւայնոց պարպելու խներուն կախուիլը պահանջողներ կան, եւ կլսուի թէ Ն. Օնսոն նախագահն ալ աւելի նեղ ոգեմտութեան դգացումներ ցոյց տալ սկսած է, որուն մէկ փոքրը կը համարուի նաեւ հարաւային բանտարկելոց դատաստանը՝ փոխանակ զինուորական տեսանից՝ քաղաքային տեսաններու յանձնուիլը։

Իրաց այս վիճակին մէջ՝ Պ. Աշնկրթէնի կառավարութիւնը խոհեմութեան շաւղէն չխոտորելով՝ Մէքսիկայի գործերուն միջամտութիւն ընելէ հեռի կեցաւ, եւ ինչպէս մեր ընթերցողք արդէն գիտեցիք՝ դուրսի գործերուն խառնուիլ չուզեցաւ։ Անգլիոյ մէջ Բանտայի նիստամամբ ծագած կասկածներն ալ անհետացան։ բայց տակաւին մեծ դժուարութիւն մը կայ արեւմտեան երկրաց մեծ տերութեանց։ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ, եւ Միացեալ Նահանգաց մէջ։ Արդէն ծանուցած ենք թէ Անդրա շինուած կամ անդրանական նաւահանգիստներն ապատատած հարաւային ծովապատակ շրջանաւներուն ամերիկացի վաճառականաց պատճառած վնասներն Անգլիոյ կառավարութենէն կը պահանջուի։ Նոյնպիսի հատուցում մ'ալ Գերմանիոյ տերութենէն կը խնդրուի, որ նմանապէս հարաւային ծովապատակաց ապատատարան շնորհած էր պատերազմին առեն։ Անգլիոյ կառավարութիւնը խնդիրը տերութեան իրաւագիտաց յանձնեց, եւ անոնք ալ որոշեցին թէ Միացեալ Նահանգներն իրաւունք չունին հատուցում պահանջելու։ Բայց եթէ խնդիրն իրաւագիտութեամբ չլուծուի, ահա այն տուն տեսնելու է գժուարութիւնները։ Երբ ժամանակաւոր լուգիր մը կը հաստատի թէ Գերմանիոյ արտաքին գործոց պաշտօնեայ Պ. Տրուէն տը Լիս իս գաղտնի ծանուցագիր մը ղրկեր է Լորա Ռոսըլի, հրաւիրելով զայս խնդրոյն վրայ երկու կառավարութիւններու միաբանութեամբ պատասխանեն Պ. Աշնկրթէնի կառավարութեան։ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ նաւատորմիղներուն մօտերս իրարու հետ միասին պտոյտ մ'ընելու եղեն ալ Ամերիկայի կառավարութեան դէմ ցոյց մը կը համարուի։

Հարաւային Ամերիկայի կողմը Պրազիլիայի կայսրութեան և քանի մը մանր հասարակապետութեանց մէջ պատերազմն անհրաժեշտ եղած է։ Պրազիլիոյ կառավարութիւնը պատերազմի ծախուց համար փոխառութիւն մ'ընելու առաջարկութիւն ըրած է խորհրդարանին։ ուստի քիչ առեն Ամերիկայի հարաւային մասն ալ պատերազմի շրջանին մէջ պիտի մնայ։

Նարօլէոն կայսրն Ալժիրիոն գառնալէն ի վեր՝ ներքին բարձրաստիճան պաշտօնէից, խորհրդարանի անդամոց և գեւպատաց այցելութիւններն ընդունելու զբաղած է։ Փարիզէն դրրուած նամակներու նայելով, կայսրն իր արքունեաքը Սէն-Ռիւլի ամրանոցը պիտի երթայ, ուսկից կայսրուհին ըստ իւր սովորութեան Պիարից պիտի երթայ ամրանան վերջին օրերն անցուցնելու։ Սպանիոյ Իզաբելլա թագուհին ալ ծով մտնելու համար Սէն—Սեբաստիէն պիտի դայ եղեր, ուր կարելի է կայսրուհին և կայսրն ալ երթան հետը տեսնելու։

Այս արքունեաց ընթերէն ի զատ քաղաքականութեան վերաբերեալ կարեւոր լուրն է Կայսեր և Նաբոլէոնի իշխանին տեսակցութիւնը, զոր նախընթաց թուով ծանուցած էինք։ Կըսուի թէ իշխանը կայսեր նամակ մը գրած է, և իր ընթացքի վրայ պէտք եղած բացատրութիւնները տալով՝ երկու հօրեղբօրոյ հաշտութիւնը կատարեալ եղեր է։ Ուրիշ տեսութիւն մ'ալ Նաբոլէոն իշխանին կինը՝ Քլոթիլտ իշխանուհին ըրած է կայսեր և կայսրուհւոյն հետ։ Այլ երջապէս թէ և տակաւին ոչ ոչ բան մը չկայ, բայց կը կարծուի որ ալ իշխանին Գարդինալին բացակայութիւնն աւելորդ է, և կը յուսացուի որ քիչ առենէն 1867ի արուեստահանդիսին նախագահութիւնը դարձեալ իրեն կը յանձնուի։

Օրինաղրական ժողովոյ մէջ տերութեան դեղեցիկ գործերուն մասին զրուցեցաւ, և ինչպէս մեր ընթերցողք արդէն գիտեցիք՝ Ֆարիդ փաշայի հետ տեսնուելով՝ հակառակող երեսփոխանաց բոլոր ճարտասանութիւնն ի դուր վատնուեցաւ։ Բայց այս վերջինները ապերջութիւն չունենալն իրենց թուոյն նուազութենէն առաջ կուգայ, որովհետեւ երկու հարիւր յիսուն երեսփոխանաց մէջ հազիւ երեսուն հոգի կը գտնուին կառավարութեան հակառակորդ, որք իրարու հետ ալ կատարելապէս համաձայն չեն։ Բայց նոր ընտրութեանց մէջ կառավարութեան հակառակորդները քուէից առաւելութիւն կը վարեցին։ Առաջուանները՝ ի բաց թողլով, դեռ մեծ օրերս Մարն և Ռիւի որ Տօմ դաւառաց մէջ՝ կառավարութեան առաջարկած ընտրելիները եւ մնացած են։ Փարիզի մէջ շատերն ասիկա ժամանակի նշան մը կը համարին։

Գաղղիոյ Օրէ՝ ազգական ժողովոյ նշանաւոր վիճաբանութիւններէն վերջը, մեր առաջարութիւնը բնականաբար Բրուսիոյ սահմանագրական վէճին վրայ կը դառնայ։ Անգլիոյ պէս՝ Բրուսիա ալ երկու խորհրդարան ունի, մէկն ազնուականաց, որուն անդամները ծննդեան իրաւամբք կը բազմին։ իսկ միւսը երեսփոխանաց, որք ընտրութեան իրաւամբք կը վարին իրենց պաշտօնը։ Այս խորհրդարանաց առաջինը պահպանողական դիրք մը բռնելով՝ կառավարութեան կողմը կը հակի միշտ։ սակայն երկրորդն ազատութեան և յառաջդիմութեան պաշտպան կենալով՝ արքունեաց փառասիրութեանն արգելք կելլայ։

Ուսոի երեք անգամ թագաւորն այս ժողովը լուծեց, և երեք անգամուն ալ ընտրողք մի և նոյն երեսփոխանները կամ անոնցմէ աւելի ազատամիտները զեկեցին։ Ահա այն երրորդ ժողովն է որ ծովային զօրութիւնն աւելցընելու, զօրաց թիւը շատցընելու և Տանիմարքայի պատերազմին ծախքն ստանալու համար կառավարութեան ըրած առաջարկութիւնները մերժեց։ Լեռաւորաց կառավարութեան ներկայացուցած հաշուեցոյցը պարձեալ առանց օրինաւոր կերպով ժողովէն ընդունելու, հակառահմանագրական եղանակաւ գործադրութիւն պիտի դտնէ։ Այլ երջապէս կառավարութիւնն այս անգամ ալ խորհրդարանները գոյեց, և Գ. Տէ Գիսմարը, ինչպէս մեր ազատաբին լրոց մէջ կը տեսնենք, թագաւորին կողմանէ ճառ մը կարդալով ազնուականաց շնորհակալ եղաւ, և երեսփոխանաց ալ դառն յանդիմանութիւններ ուղղեց, մեղմ սպառնալիք մ'ալ ընելով թէ կառավարութիւնը ժողովը լուծելով ընտրոյթայ պիտի դիմէ վերջապէս։ Բայց որովհետեւ ընտրողներն արդէն քանի անգամ նոյն երեսփոխանները խորհրդարան ղրկած են, ուստի կրսուի թէ կառավարութիւնն այս անգամ ընտրութեան օրինաց մէջ փոփոխութիւններ ընելու միտք ունի։ Տեսնենք թէ այս սահմանագրական կռուոյն վախճանն ուր պիտի երթայ։

Սպանիոյ խառնութիւնները կարծուածէն աւելի կոպեւորութիւն ունին, վասն զի յայտնուած գաւառութիւնը բաւական ընդարձակ է, և իր նպատակն այժմեան կառավարութիւնը կործանելու և Բորբոնական հետ միանալու կամ Իսբերական հասարակապետութիւն մը կանգնելու վրայ կը կայանայ եղեր։ Դաւադրութեան մէջ է եղեր նաեւ Բրիմ զօրապետը, որ գուցէ դիտմամբ վերջն ասենները Սպանիայէն դուրս կը գտնուէր։ Կառավարութիւնն հրաման ընելով իրեն որ Սպանիա մտնէ, ինքը՝ փոխանակ այս հրաւէրին անսալու՝ Մարսիլիայէն Իտալիա անցեր է՝ իր հին բարեկամներուն՝ Կարիբալտիի և Լաֆէր փաշային հետ տեսնուելու համար։ Աղատամիտ լրագրաց խմբագիրներէն ամենք ալ միրյնշեալ դաւակցութեանց մէջ գտնուելով, կառավարութիւնը ժամայ ապատութիւնը վերցնելու առաջարկութիւն ըրած է։ Հրոթեղ ըսուած ապստամբին ժողովոյն, բայց չէ կրցեր ընդունել տալ։ Պերջին լուրերուն նայելով՝ տերութեան պաշտօնեայները փոխուած են, և նոր պաշտօնեայներն ապատամիտ ծրագիր մը հրատարակած ըլլալով, սիրտերը հանդարտեր և խաղաղութիւնը վերահաստատեր է։

Ս. Պատին և Իտալիոյ մէջ ժամանակէ մ'ի վեր բացուած բանակցութիւններն յաջող երթ մը չեն ունեցած։ Պ. Ալեքսիի պատգամաւորութիւնները՝ որ Իտալիոյ մէջ ալ արդէն մեծ համակրութիւն մը չէին գտած, բոլորովին ի դերեւ ելեր են։ Ս. Պատին այս նոր «ոչ կարելիութիւն» ճիրվիթներուն ապրեցութեանը կը տարուի, որք Պ. Ալեքսիի կարձառեալ բացակայութենէն օգուտ քաղելով, թագաւոր-քահանայապետին միտքը դարձուցեր են, և չէ հաճեր որ եպիսկոպոսք Իտալիոյ տերութեան հաւատարիմ մնալու երդում ընեն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստափառ Ինքնակալին գահակալութեան տարեդարձն այս տարի առաւել եւս փառաւորութեամբ կատարուեցաւ։

Ինչպէս անցեալ տարիներ, այս տարի ալ օգոստափառ Ինքնակալն իր տերութեան առաջին պաշտօնէից ձեռքը մայրաքաղաքիս ընկերութեան ընտրելագոյն մասին կոչուելք մը շնորհեց, որով իր հզօր և հաստատամիտ տերութեան քաղաքի հոփանոյն ներքեւ պատապարեալ ամեն կարգի ժողովրդոյ երեսփոխանաց սիրտերն առաւել եւս յինքն գրաւեց։

Այս չորրորդ անգամն էր որ տարեդարձի հանդէսն և կոչունքը կատարուեցաւ, բայց իր շքեղութեամբն ու փառաւորութեամբն իր նախորդները գերազանցեց։ Ընդհանուր տարի Ս. Մեծ Եկեղեցոյն իրարու եռանէ ըրած երկու մեծ կոչուառներն իր գեղեցիկ ապարանքը սեւ սուրի մէջ ընկղմած էին։ Դարձեալ տարին և Նոյնն բարձրութիւնն արժանաւոր վերակոչուեցաւ իր խնամոյն յանձնուած թագաւորական հանդէսը։

Հարկ թէ կիրակի իրիկուն արեւն Ովկիանոսի ծոցն հանդչելու գնաց, և ահա մայրաքաղաքիս ամեն կողմերն անհամար կանդեղներով զարդարուեցան, և Պոսփորի նեղլոյն մէջ գտնուած արքունական նաւերը պատանեներն ու ատարաններն ակնապարար և հիանալի տեսարան մը ներկայացուցին։ Երկու լուսաղարդ շքեղ նաւ կամու ըլլէն կը մեկնէին հրաւիրեալ հանդիսականները առնելով՝ ի Գանդիա։ Բարձր Մեծ Եկեղեցոյն ամարանոցը Պոսփորի երկու ափանց լուսազարդութիւնները կարծես թէ իրարու հետ կը մրցէին ճաշակի ճոխութեան և փայլեցութեան կողմանէ, ոլոր մէջ առաւել պայծառութեամբ կը փայլէր Եղիպտոսի Բարձր։ փոխարքային ապարանքը Ծովվերկը երկու կողմանէ խուռն բազմութեամբ լցուած էին, և Պոսփորի խաղաղ ջուրերն անթիւ նաւակներով ծածկուած էին։ Մէկ բան մը միայն հանդիսին գեղեցկութիւնն աւելի կրսպառնար, այն է օդին ամպամած ախորժ։

Թիւնը, բայց բարեբաղդաբար սպառնալիքը չկատարեց։

Սակայն նոյն գիշերուան բոլոր փառաւորութիւնը Բարձր. Մեծ Եկեղեցոյն ապարանքը կեղծոնացած էր, ուր բնութիւնն ու արուեստը ձեռք ձեռքի կուռացին մեծամ և զարմանաքանչ տեսարան մը կազմելու համար, զոր անհնար է խօսքով նկարագրել։ Ընդարձակ պարտէզներուն մէջի ծառերուն մարմանդներուն և ծաղկանց վրայ սփռուած անհամար և երփներանգ լոյսերը, արկինայ շքեղ հանդերձանքն և ամենայն զմայելի դեղեցկութիւնը, արքունի երամշոյց նաւագաստութիւնները, սրահներուն պերճութիւնը, շարարուստները, ոսկեզօծ սիմոնները, Ալադար և մեկ դիշերներուն արժանի տեսարան մը կը ներկայացնէին։ Ամանդիսականաց մէջ խառնուած կը տեսնուէին տերութեան բարձրաստիճան նախարարներն ու պաշտօնականները, և օտար տերութեանց ներկայացուցիչները, ամենն ալ իրենց համազգեստներովն ու պատուանշաններովը զարդարուած։ Իսկ Թագուհի խանմն դեսպաններն՝ իրենց արեւելեան ոսկեհուռն զգեստներով, Հ'Եղայիրցի Պարոն Գասպար Էմիրն իր ազնուական պարկեշտ ուրեմնութեամբ և վայելուչ կերպարանքը շատ հետաքրքիրներու աչքն իրենց կը քաշէին։ Սեղանատան մէջ տեղը փոփոխուց, գահ մը դրուած էր, ուրուն վերի կողմը կարմիր բեհեզներու վրայ և զինական զարդերու մէջ կը տեսնուէր Օգոստափառ Ինքնակալին վեհապանծ կենդանագիրը։ Պարահանդէսն եւսեւ ժամը 4ին տանները Բարձր. Մեծ Եկեղեցոն անձամբ առաջնորդեց տիկնանց՝ ի սեղան, և նախանձնք և յետոյ արք ընթրեցին։ Ամանդամներուն և ընկերեցաց ազնուութիւնն ու առատութիւնն անսպիսաւ էր։

Ընթրիքէն ետեւ՝ ժամը 6ին մտեցած ըլլալով, ամեն մարդ ամարանոցին զանազան պարտէզներուն մէջ վերջին պտոյտ մ'ալ ընելէ ետեւ՝ շրջնաւներն իջնելու փութային, որք սուլել սկսած էին, և մինչև ժամ 8 ի բաքանչելի իր տեղը դարձած էր։

Օգոստափառ Ինքնակալն անձնական թեթեւ տկարութիւն մ'ունենալու պատճառաւ իւր դահակալութեան տարեդարձին օրը չկրցաւ օտար տերութեանց դեսպաններն ընդունիլ։

Գուսիէ տ'Օ խանին մէջ կը կարդանք թէ Օգոստափառ Ինքնակալը Պարիւ Գասպար Էմիրին ապաշնորհը նեղում շնորհեր է Խուրշիտ փաշային, որ Սարեսանի կռուոյն ժամանակ Սիսոյի կուսակալ էր։ Նոյնպէս Գեորգ Թահիր փաշային և Դամասկոսի ու Գերութի ազգաց երեւելիներուն, որք ազատի գատապարտուած կամ Հրանի լեռները փախած էին։

Կայսերական հրամանաւ՝ Մեծապատիւ Յարութիւն աղան Զարասունեան՝ Սորեսսանի նոր կուսակալութեան մէջ երկրագործութեան վերատեսուչ անուանեցաւ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՂԳԻԱ

Սարսկիայի լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Թունուզի կառավարիչ ծերպատը եւ քաղաքագէտ նոր մարքնոյ մը հնարեր է, որով որ եւ է տեսակ նաւ ծովուն տակէն բռնկելով կասը կասը կելլայ, եւ արդէն փորձն ալ եղեր է։

«Այսուհետեւ կրսէ, Թունիսէն գրուած նամակ մը, այս գժոխային մարքնոյին շնորհիւ տերութեան նաւատորմիղներն ու նաւանգիստները ոչ թնդանոթներու պակաս

նին, ոչ մարակոյնիրու եւ ոչ ուրիշ որ եւ է պաշտպանողական միջոցներու։ Եթէ երբեք թշնամի նաւախումբ մը գաղղիական նաւահանգստի մ'առջեւ ներկայանալու համարձակի, գեռ թնդանօթ մը չարձակած կոր կոր պիտի ըլլայ ամենամեծ դիրութեամբ։ Ասոր փորձը հոս տեսանք։ Հին բայց անաղմն մեծութեամբ պատերազմական նաւ մը՝ մեքենան հնարողին մէկ պարզ ակնարիութեամբը ծովուն մէջէն վեր նետուեցաւ, եւ կոր կոր ըլլալով ծովունյատակն իջաւ մէկ երկվայրկենի մէջ։ Մեքենային աւերիչ զօրութիւնն այնչափ ուժգին էր, որ ամեն մարդ համոզուեցաւ թէ պինտամյուչն զրահաւորնաւերն իսկ կարող չեն դիմանալու։

«Այս մեքենային ամենէն նշանաւոր յատկութիւնը սա է որ հարկ չկայ սպասելու որ թշնամւոյն նաւը գայ եւ այս մեքենային դպչելով պայթեցնէ, ինչպէս որ արդէն ռուսք եւ ամերիկացիք փորձած են, այլ մեքենայն ծովուն ներքեւէն կերթայ թշնամւոյն նաւին կը կպչի, եւ երեքպական կայծքն անմիջապէս հասնելով կը չանթանարէ զայն։»

———

ԱՆԳԼԻԱ

Հասարակաց խորհրդարանին անցանց փոփոխութեան ժամանակը մատեցած ըլլալով, ընտրական յուզմունքն երթալով կաւելնայ։

Տէյլի Նիւս լրագիրը կը կարծէ, թէ յառաջիկայ ընտրութիւնները բաւական թիւ նոր մարդիկ պիտի ընէին խորհրդարանը։ Ազատամիտ կողմը նոր մարդիներով ինքզինք զօրացընել կուզէ պահպանողական մասին վերջին ժամանակներս ըրած յառաջիմութեան դէմ։ «Պէտք է, կըսէ յիշեալ լրագիրը, ամեն ջանք ընել որ հասարակաց խորհրդարանը հնար եղածին չափ ազատամիտ ըլլայ։»

— Անգլիոյ մէջ այս օրերս կրօնական մեծ խնդիր մը կը յուզուի, որուն վրայ անպատշաճ չթուիր մեզ համառօտ տեղեկութիւն մը տալ մեր ընթերցողաց։

Անգլիոյ կղերին մէջ խնդիր մը ծագեցաւ թէ Անգլիական եկեղեցին Արեւելեան եկեղեցւոյ չատ մօտութիւն ունի եւ կրնայ անոր հետ միանալ, յանձնաժողով մը կազմուեր է, որպէս զի արեւելեան յունական եկեղեցւոյ դաւանութիւնն ու վարդապետութիւնները քննելով տեղեկագիր մը շինէ։ Ցիշեալ յանձնաժողովին իր պաշտօնը կատարելով Արեւելեան յունական եկեղեցւոյն հետ ժամառաջ միաբանելու վրայ այլ եւ այլ դրութիւններ հրատարակելէ ետեւ, այս օրերս հետեւեալ յայտարարութիւնը հրատարակած է։ Մ. Տր Ֆրէյզրը եպիսկոպոսին եւ յանձնաժողովոյ միւս անդամոց ստորագրութեամբ։

«Ստորագրեալս մերանալ եւ օծեալ սուրբ գրոչով Անգլիական եկեղեցւոյն մէջ, փափաքելով միանալ Յունական ուղղափառ եկեղեցւոյ հետ ըստ բանից Քրիստոսի Տիառն մերոյ թէ «Ամենքնիս մի ենք» ամենայն զգուշութեամբ կընդունիմ Կ. Պոլսոյ հաւատոյ հանգանակը, ինչպէս որ վաւերացեալէ Քաղկեդոնի ժողովէն, առանց աւելցընելու «եւ յՈրդւոյ» բառերը։ Զեմ նզովեր երբէք ի Հօրէ միայն դաւանողները ինչպէս եւ յՈրդւոյ դաւանողներն ալ։ այլ կը նզովեմ զանոնք որ կուրանան սուրբ Հոգւոյն ի Հօրէ բղխումն եւ յՈրդւոյ առաքումը, քանզի այսպիսիները կուրանան եկեղեցւոյ վրայ Հոգւոյն սրբոյ ներգործութիւնը, եւ այս ուրացութիւնն ալ հակառակ է սուրբ Գրոց վարդապետութեան։

«Կը հաւատամ որ սուրբ Պատարագի ժամանակ սատղիւ ներկայ են Քրիստոսի մարմինն եւ արիւնը, եւ ասոնցմով կը հաղորդուի քահանայն եւ անոր ձեռօք եկեղեցւոյ բոլոր միւս անդամներն ալ՝ սատղիւ եւ ճշմարտապէս։

«Համոզուած եմ, որ անօթի պէտք է մատակարարենք սուրբ Հաղորդութեան։

«Կը ճանաչեմ եւ կընդունիմ որ սուրբ մկրտութեամբ կը մաքրուի սկզբնական ինչպէս նաեւ ո եւ իցէ մեղք, եւ անով կը վերածնիմք հոգեւոր կենօք եւ Աստուածգիտութեամբ 'ի Քրիստոս՝ Հոգւով սրբով որ այս պարագայիս մէջ մեզ կը շնորհուի։

«Կը հաւատամ որ սուրբ օծումը, քահանայութիւնը, սուրբ ամուսնութիւնը եւ խոստովանութիւնը եկեղեցւոյ խորհուրդն են՝ հաստատեալ ներշնչութեամբ Հոգւոյն սրբոյ։ Նաեւ կը հաստատեմ որ քահանային ձեռօքն եղած մեռոնով դրոշմը եպիսկոպոսէն կատարուած ձեռնադրութեան հաւասար զօրութիւն ունի։

«Կընդունիմ առաջին վեց տիեզերական ժողովներն իրրեւ ծանօթ եւ ընդունելի ամենեցուն, եւ կը հաստատեմ որ ասոնց վճռած կանոնները պէտք է պահուին եկեղեցւոյ մէջ՝ եթէ չհակառակին դասուց եւ կլիմայից տարբերութեանց, եւ մարդկային սովորութեանց։

«Կընդունիմ որ ոչ ոք կրնայ սուրբ Հաղորդութեան մասնակցիլ՝ եւ ի ներքոյ մեղքով բեռնաւորեալ, այլ կը պարտաւորի խոստովանիլ նախ եւ թողութեան շնորհն ստանալ։

«Կուրանամ եւ կը մերժեմ Հռոմի եպիսկոպոսին Քրիստոսի բոլոր եկեղեցեաց վրայ՝ իբրեւ աստուածային օրինօք ունենալ ցուցցեալ գերիշխանութիւնը։

«Կը մերժեմ պատկերաց պաշտումը, ըստ որում կռապաշտութիւն է։ իսկ կընդունիմ անոնց գործածութիւնն ըստ կանոնաց տիեզերական սուրբ ժողովոց։

«Վերջապէս կը փափաքիմ միանալ Պօլսոյ սուրբ եկեղեցւոյն եւ անոր Պատրիարքին հետ, ինչպէս նաեւ Ռուսիոյ եւ անոր հետ միացեալ համայն Արեւելեան եկեղեցեաց հետ, պարտական ըլլալով միանգամայն հաղանդիլ Անգլիոյ Արքեպիսկոպոսաց, եպիսկոպոսաց եւ անոր կրօնական սինհոդոսին։»

(Աստուգութիւն)։

— Լոնտրայի մէջ խօսք կը պտտի թէ Լորտ Բարմէրթրին իր խոր ծերութեանն ու անձնական տկարութեանը պատճառաւ պաշտօնէ քաշուիլ եւ քաղաքական կեանքէ հրաժարիլ կը խորհի, բայց մինչեւ ընտրութեանց աւարտիլը պաշտօնին վրայ կենալու կը հաճի։

———

ԻՏԱԼԻԱ

Նաբոլիի մէջ թեթեւ խռովութիւն մը եղաւ Ս. Հաղորդութեան տօնին առթիւ։ Թափորին առնը 400 կղերականք եւ Պուրպոնեանք կրօնամոլութեան աղաղակներ փրցունելով, ժողովուրդը զիրենք դաւազանի հարուածներով վռնտեց։ Այս պատճառաւ կառավարութիւնը քանի մը յանցաւորներ ձերբակալ ըրաւ։ բայց ապագային մէջ այսպիսի անկարգութիւն մը չպատահելու համար որոշեց որ այսուհետեւ եկեղեցիին դուրս թափորներ չըլլան։

— Ցանթէլի տարեդարձին առթիւ Վենետիկի մէջ ալ հայրենասիրական ցոյցեր եղան։ Թուրին տպուած եւ զաղտնագողի կերպով Վենետիկ մտած զրգռիչ յայտարարութիւններ բաժնուեցան ժողովրդեան մէջ Վիքթոր Էմմանուէլի եւ Կարիպալտիի լուսանկարներուն հետ։ Իրիկունն ալ պայթուցիկ փամփուշտներ նետուեցան ըստ խաղաղասէր ազգութեան։ Ցուսիս Շին-Բաւոր կոմսին մահուան տարեդարձն ըլլալով, անոր յիշատակին համար եկեղեցիներուն մէջ պատարագ ընել տալու փորձ փորձուեր է, բայց չէ յաջողեր։ Աւստրիոյ իշխանութեան ներքեւ եղած Լոմպարտեան Վենետիկոյ միւս քաղաքներն ալ այս ցոյցերուն մասնակից եղած են, հակառակ աւստրիական իշխանութեան՝ զորք դրած արդելքներուն։

— Միլանի կաղէթ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Խաղիոյ թագաւորութիւնը 98 նաւ ունի, որոց 74ը պատերազմական եւ 24ը փոխադրական են։ Պատերազմական նաւախումբը 18 զրահաւոր, 21 պտուտակաւոր եւ 25 անուաւոր չոգենաւէ եւ 10 ալ առագաստաւորէ կը բաղկանայ, եւ 1260 թնդանօթ եւ 20,384 ծովային զօրք ունի։ իսկ փոխադրական նաւախումբը չոգենաւներէ կը բաղկանայ որք 43 թնդանօթ եւ 1882 նաւաստի ունին։

———

ԲՐԱԶԻԼԻԱ

Խորհրդարանաց գոցուելուն առթիւ պաշտօնէից նախագահ Պ. Տը Պիզմարք թագաւորին կողմանէ խօսուելիք ճառը կարդաց որ երեսփոխանական ժողովոյն կատարուած դէմ ըրած հակառակութիւնը յանդիմանելէ ետեւ՝ կը յարէ։

«Առանց հակառակ եւ չափէն դուրս ընդդիմութիւնէ մը վախնալու, կատարութիւնը իր իրաւանց եւ հաստատուն կամաց գիտակցութեամբը զօրացած, հաստատակաց գործոց կանոնաւոր ընթացքը պիտի պահէ եւ երկրին ներքին ու արտաքին շահերն ազգու կերպով պիտի պաշտպանէ։»

Երեսփոխանական ժողովոյն նախագահ Պ. Տը Կրաղոմ՝ որ ազատամիտ մասին գլուխը է, պատասխանեց։

«Վիճաբանութիւնները ոմսուր յայտնութիւն մ'ըրին մեր ներքին կացութեան վրայ, եւ իմ ըսած խօսքերս հաստատեցին թէ կառավարութիւնը միաբանութիւն կուզէ մ. հնազանդութիւնը պահանջելով։ Սահմանադրական պետութիւն մը բացարձակօրէն ստիպանութեամբ եւ զինուորական զօրութեամբ վարեալ պետութեան մը փոխելու փորձը կարելի եղածին չափ առաջ տարուեցաւ, բայց այն փորձը ոչինչ պիտի ըլլայ սահմանադրութեան վրայ ժողովրդեան ունեցած հաւատարմութեանը քով, որ երեսփոխանական ժողովոյն երրակի ընտրութեամբը նուիրադրեալ է։

«Մեր նիսան ընդունայն չեղաւ։ Առեւտրական դաշնադրութիւններն ընդունուեցան եւ երկաթուղեաց գիծն ընդարձակեցաւ։

«Հաւաքութիւնք սահմանադրութեան եւ թագաւորին բոլորտիքը, որ զայն պաշտպանելու երդում տուած է։»

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս որ արդէն յայտնի է, մայրաքաղաքիս մէկ քանի թաղերուն մէջ քանի մ'օրէն երեսփոխանական ընտրութիւններ պիտի ըլլան վիճակաւ հրաժարեալ, վախճանեալ եւ բացակայ երեսփոխանաց տեղ։

Ազգային տեսուչ խորհրդոյ եւ հոգաբարձութեանց նորընտիր անդամոց ցուցակը նախընթաց թուով հրատարակուած ժամանակ, Պատկաց հոգաբարձութեան երկու անդամոց անունները՝ որք են Մեծապատիւ Յակոբ Եպիսկոպոսի Գալենեան եւ Գրիգորիս Էֆենտի Գրասէրեան՝ մուսայմամբ դուրս մնացեր են։

———

Բալու 23 մայիս 1895։

. . . խմբագիր։

Նախընթաց տարուան 648րդ թերթով ենք տեղւոյս Մեսրոպեան վարժարանին վերահաստատումին 'ի բերկրութեամբ հրատարակուեցաւ։ ապա ոչչափ եւս առաւել սիրալիր բերկրութիւն մ'է մեզ եւ ձեզ մտիկեալ զպրոցին տարեդարձական քննութեան հանդէսին նկատմամբ, մեզ՝ անոր նկարագրութիւն համառօտել, եւ ձեզ՝ աղդաթերթիդ մէջ նոյնին տեղի չնորհելով հրատարակելով, որով ինչպէս կը կարծենք՝ բոլոր աղգասիրաց ալ բերկրութեան առարկայ մը ներկայացուցած կըլլաք անշուշտ։

1865 մայիս 23 կիւրակի օրը՝ Ս. Աստուածածնի եկեղեցիին աւարտումէն անմիջապէս ետքը, նոյն նուիրական սրբազան տեղին սրահին մէջ սկսաւ կատարուիլ քննութեան հանդէսն 'ի ներկայութեան վիճակիս առաջնորդ Գեր. Սարգիս վարդապետին եւ կղերաց, քանի մը ուսումնասէր անձանց՝ որոնք Առաջնորդին յատուկ հրաւիրանքն այլ եւ այլ տեղերէ եկած էին, եւ շատ մ'ալ ազգայնոց։ Պարագ կը սեպենք հոս յիշել, որ 'ի պատիւ Սրբ. Առաջնորդին՝ տեղւոյս նորընտիր Միւսիր վ. սեմ. Իպրահիմ պէյը, օրվան գատաւորն (դատի) եւ քանի պատուաւոր իշխաններ (պէյ) այս տեսարանիս ներկայացած էին. նաեւ վ. սեմ. Իպրահիմ պէյը՝ 'ի քաջալերութիւն Բալուարնակ հայ հասարակութեան՝ թէ վարժապետները եւ թէ աղայքը պարզեւներով վարձատրեց, որով մեր սէրն ու խորին շնորհակալութիւնը դրաւեց արդարեւ։

Բնութեան նիւթերն էին՝ ճարտասանութիւն, Բնութիւն, Աշխարհագրութիւն, Հայոց եւ սրբազան պատմութիւնք, Տաճկերէն եւ շատ մաղ բարոյական ուսմունքներ։ Բայց թէ ասոնց վարժապետներն ոչչափ ջանք սիրով զոհած էին։ եւ հետեւաբար աղայքալ աս միամեայ՝ ջանիս մէջ ի՞նչ կերպ զրաւի յառաջդիմ

Ս Ո Ի Ց Ա Կ

ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

1863 ՄԱՅԻՍԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 1865 ՄԱՅԻՍ (ԱՌԱՋԻՆ ԵՐԿԱՄԵԱՅ ՇՐՋԱՆ)

23 ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ. — 16 ՆԻՍՏ *

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ

Ա. ՎԻՃԱԿ — Թէ-Նէրէ-յա-ՐԷՆ

1 Տ. Յովհաննէս վարդ. Սեբեան 16
2 Տ. Յովհաննէս քահանայ Հիւնքեարպէկեան 1. 10
3 Տ. Դրիգոր քահ. Աճէմեան 19
4 Տ. Յարութիւն քահ. Պալատու 19

Բ. ՎԻՃԱԿ

1 Տ. Բարսեղ քահ. Խասգիւղ 21
2 Տ. Աբրահամ 2. վարդ. Սամաթիոյ 5
3 Տ. Դաւրիսէլ քահ. Ռէրայի 19
4 Տ. Մեսրոպ 3. վարդապետ 7

Գ. ՎԻՃԱԿ

1 Տ. Յովհաննէս քահ. Խուսիւտարի 8
2 Տ. Փիլիպոս քահ. Սամաթիոյ 18
3 Տ. Դէորդ քահ. Խասգիւղ 21
4 Տ. Ղեւոնդ եպիսկոպոս Վարժապետեան 20

Դ. ՎԻՃԱԿ

1 Տ. Յովհաննէս քահ. Մայր եկեղեցւոյ 22
2 Տ. Սարգիս արքեպիսկոպոս 11
3 Տ. Յովհաննէս եպիսկոպոս Կապուտիկեան 18
4 Տ. Պաղտասար քահ. Խուսիւտարի 11

Ե. ՎԻՃԱԿ

1 Տ. Կարապետ վարդապետ Պատրիարքական փոխանորդ 20
2 Տ. Սահակ 4. եպիսկոպոս Երուսաղէմայ փոխանորդ 18
3 Տ. Աբրահամ քահ. Սամաթիոյ 15
4 Տ. Գէորգ. քահ. Մայր եկեղեցւոյ 6

ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆՔ

Ա. ՎԻՃԱԿ

ԳՈՒՄԳԱՓՈՒ

1 Սէրվիչէն էֆէնտի 15
2 Պալանեան Սաթենիկ պէյ 20
3 Օտեան Դրիգոր էֆէնտի 6. 18
4 Երամեան Գէորգ պէյ 16
5 Աղթոն Մկրտիչ էֆէնտի 11
6 Նորուզեան Նաղուպ " 22
7 Զարդարեան Գէորգ " 23
8 Պալանեան Յովհաննէս " 20
9 Փանոսեան Կարապետ " 23
10 Բրշակ Յակոբոս " 21
11 Ռուսինեան " 19
12 Այվազեան Մատթէոս " 22
13 Յովակիմեան Յովհաննէս " 23

ՊԷՇԻԿԹԱՇ — Թէ-Նէրէ-յա-ՐԷՆ

14 Տատեան Յովհաննէս պէյ 13
15 Պալեան Կարապետ Մէրոյ 00
16 Կրճիկեան Ենդրանիկ պէյ 19

Բ. ՎԻՃԱԿ

ԵԷՆԻ ԳԱՓՈՒ

1 Փափազեան Գէորգ էֆէնտի 13
2 Սուրէնեան Յովհաննէս " 11
3 Մինասեան Մկրտիչ " 23
4 Մուրատեան Դրիգոր " 20

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ

5 Սաքաեան Աղեքսան էֆէնտի 19
6 Ֆրէնկեան Յակոբ " 22
7 Թօքատլեան Դրիգոր " 10
8 Մանուկեան Մանուկ " 18

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ Ս. ԽԱՉ

9 Պէհզատ Ռէշիտ էֆէնտի 21
10 Պէյլէրեան Յակոբ 7. " 16
11 Նուրատունկեան Դրիգոր " 6
12 Դրասէրեան Դաւրիսէլ " 22

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ

13 Հոլոլեան Աւետիս էֆէնտի 21
14 Նուրատունկեան Սիմոն " 12
15 Դասեան Յարութիւն 8. " 7
16 Սարուխանեան Յարութիւն " 14

Գ. ՎԻՃԱԿ

ԲԷՐԱ ԵՒ ԳԱՍԵՄ ՓԱՇԱ

1 Նորատունկեան Յակոբ էֆէնտի 18
2 Պլուսնուզեան Յակոբ " 21
3 Տոքթօր Ռափայէլեան " 21
4 Դիսակ Թէոդոս պէյ 14
5 Նշլաղարեան Յովհաննէս 9. "
6 Սիմանեանեան Գէորգ 10. " 13
7 Միսաքեան Սարգիս " 20
8 Մարկոսեան Դրիգոր " 12
9 Տոքթօր Թէոդորեան " 4
10 Մուհենտիսեան Մկրտիչ 11. " 4

ՄԻՋԱԳԻՒՂ

11 Մինասեան Մինաս էֆէնտի 4
12 Աղեքսան Խաչիկ " 22
13 Տամատեան Յակոբ " 17
14 Ղանբեան Յովհաննէս " 18
15 Նուսուֆեան Յովհաննէս " 22

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊԷՅՔՕԶ

16 Աղթուն Տիւրրի էֆէնտի 19

Գ. ՎԻՃԱԿ — Թէ-Նէրէ-յա-ՐԷՆ

ՊԱԼԱՏ

1 Ֆէրուհ Բարսեղակ պէյ 15
2 Տատեան Ղեւոնդ էֆէնտի 12
3 Ֆրէնկեան Աբրահամ " 15
4 Ղեւոնդեան Աբեդիկ " 20
5 Յովսէփեան Կարապետ " 23

ՔՈՒԶԿՈՒՆՃՈՒՔ ԵՒ ԻՃԱՏԻԷ

6 Նշանճեան Աւետիս էֆէնտի 15
7 Ղեւոնդեան Դրիգոր " 10

ՆԱՐԼԸԳԱՓՈՒ ԵՒ ԵԷՆԻ ՄԱՀԱԼԼԷ

8 Պալեան Սարգիս պէյ 1
9 Տրամանճեան Յարութիւն " 6

ՔԱՂԿԵԴՈՆ

10 Մուհենտիսեան Յովհաննէս էֆ. 18
11 Աղարէկեան Սարգիս էֆէնտի 12

ԹՕՓԳԱՓՈՒ

12 Երամեան Աբրահամ պէյ 1

ԷՅՈՒՊ

13 Սուլթանեան Նիկողոս էֆէնտի 2

ՔՈՒՐՈՒՋԷՇՄԷ

14 Խաչատուրեան Գասպար էֆ. 10

ՆՈՐ ԳԻՒՂ ԵՒ ՍԹԻՆԵԱՅ

15 Ղեւոնդեան Յովակիմ էֆէնտի 19

ՀԻՍԱՐ ԵՒ ՄԻՐԿԻՒՆ

16 Մուրատեանեան Յակոբ էֆ. 16

Ե. ՎԻՃԱԿ

ՍԱՄԱԹԻԱ

1 Երամեան Կարապետ պէյ 00
2 Պալո Սահակ էֆէնտի 8
3 Ծերունեան Մինաս 12. " 15
4 Գէորգեան Աբիկ " 17
5 Մուհենտիսեան Մարտիրոս էֆ. 16
6 Սահակեան Սիոն էֆէնտի 23
7 Օտեան Ղազար " 9
8 Տոքթոր Գրիգորեան " 15
9 Տատեան Սիմոն պէյ 1
10 Գրիգորեան Պետրոս 13. էֆէնտի 3

ԽԱՍԳԻՒՂ

11 Աղթոն Գրիգոր 14. էֆէնտի 7
12 Զարարեան Յակոբ " 18
13 Մոմճեան Մկրտիչ " 21
14 Բալէնտրեան Մատթէոս էֆ. 22
15 Տէմիրճիպաշեան Յարութիւն " 17
16 Իսկուսաշեան Ասատուր էֆէնտի 17

* Թէպէտ 23 անգամ դումարում եղած է, բայց 16 նիստ միայն կրցած է ըլլալ. 7 դումարում ոչինչ գտնցած է՝ մեծաղդոյն մասն չդոյանալով ներկայ չգտնուող երեսփոխանաց երեսէն։ Այսպիսեաց բնական դատաւորն ընտրողներն են։

1. Բացակայ։ 2. Բացակայ։ 3. Բացակայ։ 4. Բացակայ։ 5. Վախճանեալ։ 6. Բացակայ։ 7. Վախճանեալ։ 8. Վախճանեալ։ 9. Հրաժարեալ։ 10. Բացակայ։ 11. Բացակայ։ 12. Հրաժարեալ։ 13. Բացակայ։ 14. Բացակայ առժամանակեայ։

ՀԱՅԿԱՆ ԳԻՒՂ

Թ. 8։ Մարտ 1865։

Ընդունելի է Ամենայն Հայոց Պատրիարքարանի տպարանի մէջ։

Գինն է տարեկան 10 դրամ։

Ամենայն նամակներ, գրութիւններ, հրամանագրեր, գրքեր, ինչպէս նաև գրաստներ, ուղղեալ են Ամենայն Հայոց Պատրիարքարանի տպարանի Տնօրինութեան։

Ամենայն գրութիւններ, որոնք կ՚ուզեն տպագրուիլ, ուղղեալ են Ամենայն Հայոց Պատրիարքարանի Գրագր

եպիսկոպոսներէ, վարդապետներէ, սարկաւագներէ և կիսասարկաւագներէ, որոնք որ 25 տարին լրացուցած են։

27։ Միաբանից ընդհանուր ժողով կը գումարվի։

Նախ՝ Պատրիարքի ընտրութեան ժամանակ պատրիարքացուներու ներկայացման ցուցակը պատրաստելու համար, ըստ 21, 22 և 23 յօդուածոց ազգ. Սահմ. (Տես այս յօդուածները)։

Երկրորդ՝ տեղապահի ընտրութեան համար ըստ 20րդ յօդուածին Սահմանադրութեան։

Երրորդ՝ Ս. ոգ լուսարարի ընտրութեան համար։

Չորրորդ՝ Տնօրէն խորհրդին անդամոց ընտրութեան համար։

Հինգերորդ՝ երբ Տնօրէն խորհրդին անդամներէն մէկը ամիսներու թեան տակ ընկնի, պակսի կամ հրաժարի։

Վեցերորդ՝ երբ Պատրիարքին ու Տնօրէն խորհրդին մէջտեղ անհամաձայնութիւն ծագի։

Եօթերորդ՝ Տնօրէն խորհրդին ամեն տարի մայիս ամսին մէջ պատրաստած ընդհանուր հաշիւը և նոտուկին եկեալ ու մուտք նիւթերը քննելու համար։

Ութերորդ՝ այնպիսի խնդիրներու համար որոց որոշումը բոլոր Միաբանութեան հաճութեանը կը կարօտի, կամ Պատրիարքին առանձին, կամ Տնօրէն խորհրդին և կամ միաբանից մեծագոյն մասին առաջարկութեամբը։

28։ Ընդհանուր ժողովն իր ամեն որոշմունքն ու ընտրութիւնը միշտ գաղտնի քուէարկութեամբ պիտի ընէ։

29։ Տրանի որ Ընդհանուր ժողովին բոլոր անդամոց մեծագոյն մասը ներկայ չը գտվի, ո՛ր և է որոշում վաւերական չկրնայ համարվիլ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

30։ Երուսաղէմայ վանքը պիտի ունենայ դպրոց մը ուր պիտի ուսնին ու դասախարակվին զանազան գաւառներէ ղրկված կամ բերէ՛լ տրված հայազգի պատանիներ։ որոց մէջէն եկեղեցականութեան յարմարութիւն և կոչում ունեցողները միայն կրնաւոր պիտի ըլլան։

Այն դպրոցին ուսմանց հիմնագիրը միաբանութեան կողմանէ՝ պիտի պատրաստվի, և գանի Սեբաստիական Ս. արչութիւնը իր Արօնական ժողովին և Ուսումնական խորհրդին ձեռքը պիտի քննե ու վաւերացնե։

31։ Վանքը պիտի ունենայ թանգարան մը ուր պիտի պահվին ձեռագիր և տպեալ մատեաններ և այլ որ և է աղգային հնութիւններ։ և անոնց պահպանութեանը հոգ պիտի տարվի ի պէտս և յօգուտ ազգի ներելոց, միաբանից և Ազգին։

32։ Վանքը պիտի ունենայ տպարան մը ուր պիտի տպվին թէ՛ միաբանութեան և թէ՛ Ազգին պիտանի և օգտակար գրված գրքեր և մատեաններ թանգարանին այն հաղուագիւտ ձեռագիրներեր գտս՝ կրցա՝ ընծայել պատշաճ համարի Միաբանութիւնը։

33։ Վանքը պիտի ունենայ հիւանդանոց մը, բժիշկ մը և դեղագործ մը Միաբանութեան պիտոյիցը համար։

34։ Վանքը պիտի ունենայ անուշ մը ուր պիտի թափվին թէ՛ Պատրիարքին և թէ՛ Տեսուչ գործակալաց ձեռագրումված բոլոր հասոյթները։ Այս սրնտուկին բանալին Տնօրէն խորհրդին յանձնուած է։

35։ Այս անուշկին եկէն ու մուտքը յատուկ ժապաւենեալ տուփերու մէջ պէտք է արձանագրեալ ըլլան, և հաշիւը օրինաւոր առմարակալութեան կանոնով պէտք է բռնված ըլլայ։

36։ Վանքը մէկ տարվան մէջ քիսուն հազար զրուշ միայն փոխառութիւն պիտի կարենայ ընել, այս գումարին աւելին ընելու համար Կեդրոնական Սարչութեան հաւանութիւնը պէտք է որ սանանայ։

37։ Վանքին բոլոր շարժական և անշարժ սեպհականութեանցը կը շինվելով պիտի արձանագրվին յատուկ տօմարի մէջ։ Տնօրէն խորհրդին ձեռքը։ Սմանապէս Վանքին կալուածագիրներն ու արտօնագիրները և Ֆերմանները Պատրիարքարանին մէջ յատուկ տեղ մը պիտի պահվին Տնօրէն խորհրդին հսկողութեանը տակ։

38։ Պատրիարքը և ոչ իսկ Միաբանութիւնը իրաւունք չունին կալուած մը ձեռքէ հանելու մինչև որ Կեդրոնական Սարչութեան կողմէն հաճութիւն չտրվի, նոյնպէս և կալուած մը դնելու մասին՝ բաց այն սովորական պարագայէն ուր հաճութիւն ստանալու առթով վնաս կրնայ ծագիլ։ բայց այսպիսի պարագայի մէջ դնուիլն եռքը պէտք է իմաց տայ Պատրիարքը թէ՛ միաբանից ընդհանուր ժողովին և թէ՛ Կեդրոնական Սարչութեան։

39։ Միաբանից ժառանգորդը վանքն ընդունի՝ երբ որ միաբանից մէջէն մէկը վախճանի, անմիջապէս անոր խուցը կը կնքվի, և 24 ժամ ետքը Տ՝ օրէն խորհուրդը խուցը կը բանայ և ինչ որ հոն գտնէ՝ ի դիր առնելով Սանքին ըստացուածոց կարգը կանոնէ։

40։ Վանքը ինքնասա ազգային Կեդրոնական Սարչութեան մինչև յարդ սովորաբար տուած տարեկան 18 հազար զրուշ դիւանական տուրքը առ ժամանակեայ պիտի շարունակէ տալու մինչև որ Սահմանադրութեան 93դ յօդուածին համեմատ գաւառական օրինաւոր հանգանակութեան բաշխման և հաւաքման եղանակները ազգային Երեսփոխական ժողովին կողմէն որոշվին։

41։ Վանքին առանին կառավարութիւնը և միաբանից ըստ վարուց և ըստ բարուց բարեկարգ վիճակը Ազգին առջև Պատրիարքին ուղղակի պատասխանատուութեանը տակ ըլլալով Պատրիարքը իշխանութիւն ունի անհաւատարիմ գործակալ մը իր պաշտօնէն ձգելու և անոր տեղ ուրիշ մ՝ առաջարկելու։ յանցաւոր բռնված միաբանը ըստ վանական կանոնաց պատժելու և վարձատրութեան արժանաւորը վարձատրելու թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս։

42։ Պատրիարքին իրաւասութենէն է միաբանից մէջէն վարդապետ կամ սարկաւագ ձեռնադրել կամ ձեռնադրելու հրաման տալ, բայց պէտք է որ կրօնաւորութեան փափաքող անձին ըստ ուսմանց և ըստ բարուց արժանաւորութիւնը Տնօրէն խորհուրդին կողմէն հաստատեալ ըլլայ թէ՛ Ուսումնապետին և թէ՛ խոստովանահօր վկայութեանցը վրայ։

43։ Պատրիարքական իրաւասութենէն է միաբանից մէջէն եպիսկոպոսութեան փափաքող վարդապետի մը ձեռնադրութեան վկայագիր տալ, բայց պէտք է որ եպիսկոպոսի մը հարկաւորութիւնը և նոյն վարդապետին արժանաւորութիւնը միաբանից ընդհանուր ժողովին կողմէն վկայեալ և հաստատեալ ըլլան։

Սրբազան Կաթողիկոսին մատուցանելն սոյն վկայագիրը պէտք է որ իր կողմէն առանց արգելքի Պոլսի Պատրիարքին միջնորդութեամբ առաքվի յիշեալ վիճակին։

44։ Երուսաղէմայ Վանքին յարաբերութիւնը այնպէս պիտի ըլլան Կեդրոնական Սարչութեան վանօրէից դաբարձութեանը հետ՝ որպէս կը պահանջեն սոյն մասին Սահմանադրութեան 48դ յօդուածին արամադրութիւնքը։ (Տես սոյն յօդուածը)։

45։ Ներկայ կանոնագիրը իր վաւերացման թուականէն երկու տարի ետքը վերաքննելի է։

Ի դիմաց Ազգային Երեսփոխական ժողովոյ, Նորին Նախագահ
և Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
Տ. ՊՕՂՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Ի Պատրիարքարան Հայոց (Կնք.)
Կ. Պոլիս 19 մարտ 1865։

ՊՕՐՍԱՅԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԱՏՈՒՆ

Լոնդրա 26 յունիս

Օտ. 5% փոխ. 2 1/2 2 սքոնթօ
Օտ. քօնս. 49 1/8 49 3/8
Օտ. փոխ. 1858ի 73 73 1/2
Օտ. փոխ. 1862ի 74 74 1/2

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս 16 յունիս.

Մեր անցեալ տեսութենէն 'ի վեր հրապարակիս վրայ արժէթուղթերը դարձեալ ինկան, և շարթի օրը մինչև 53 3/4 ինկան։ Կարծուի թէ արժէթղթոց այսպէս իյնալը մայրաքաղաքիս 5 կամ 600 հազար լիրայի նոր փոխառութիւն մ՝ընելու զրոյցէն յառաջ եկեր է, որն որ Լոնդրայի մէջ ալ գէշ ազդեցութիւն ընելով օսմանեան Թրանզիթներն 50 1/2էն 49 1/2ի իջած են։ Հեռագրաբար հոս ալ վհատութիւն իյնալով, գիները չափէն դուրս թուլցան, բայց Լոնդրայի գիներէն 4 1/2էն աւելի տարբերութեան տեղը չկայ։

Մէմորիալ Տիրօմաթիք լրագրին գրուած նամակի մը մէջ կը կարդանք։

„Դրամական կացութիւնը ամսոյս 5/17ին գրած նամակաս ուր որ թողուցեր էի՝ հոնէ։ Օսմանեան ընդհանուր պարտուց վերածութեան վրայ Գաղղիոյ Թրէսոր Մոպիլիէ ընկերութեան և Լոնդրայի ընդհանուր Թրէսորի ընկերութեան մէջ հակառակութիւնը կը շարունակէ, բայց հեռագրէ՝ մեզմանալու միտում ունի, ինչպէս որ կը հասկցուի այս շարթու Ռ. Դրբան եղած առաջարկութիւններէն։

Տաճկաստանի ներքին պարտուց միակերպութեան թշնամիներն՝ անոր անցանելիութիւնը Օսմանեան կառավարութեան ներկայ դլխաւոր պաշտօնեից դէմ իրենց ըրած գործողութեանց հիմ բռնած էին։ բայց յոյսերնին 'ի դերև եղաւ։ Այսպէս, երբոր Օսմանեան Պանքան և Ընդհանուր ընկերութիւնը՝ որք Պ. Լէյտկի ձեռնարկութեան անցանելիութիւնը կուդէին, հիմա Օսմանեան կառավարութեան հետ իրաւախոհ ըլլալու կը ջանան, վերածութեան գործը կատարուած կրնայ համարուիլ, և միայն պարագաներուն կարդադրութիւնը կը մնայ։ Այսոր հիմերը մայիս 5/17 նամակաս ծանուցած ըլլալով, այսօր նոր բան մը չունիմ աւելցնելիք։

„Տաճկաստանի ներքին պարտուց միակերպութիւնը կէս դարէ 'ի վեր այս երկրին մէջ փորձուած դրամական բարեկարգութեանց ամենէն կարևորն է։

Մինչև ցարդ, ներքին պարտքը՝ թէ՛ տերութեան ընդհանուր վարկին և թէ՛ մասնաւորաց շահուն նկատմամբ խիստ անյաջող պայմաններու մէջ գտնուելով՝ խիստ վնասակար ազդեցութիւն ունեցած էր վաճառականութեան, երկրագործութեան և արուեստից վրայ, վասն զի իւր գումարներուն փոքրկութեան պատճառաւ երկրին անհատական հարստութիւնները Պօրտայի կիրպակած շահագիտութիւններու մէջ ձգած էր։ Միաբերութեան խորհուրդը՝ որ վերջապէս կառավարութենէն ընդունուեցաւ, երկար ժամանակէ 'ի վեր իրրև բացարձակ հարկ մը ճանչուած էր։ և Տաճկաստանի բարեկամներն իրաւամբ ուրախակից պէտք է ըլլան Սուլթանին պաշտօնեաներուն որ գոյն ընդունեցին։ Եթէ, ինչպէս որ կը յուսացուի, այս գործը խելքով յառաջ տարուի և բարի վախճանի մ՝առաջնորդուի, տերութեան երբմանից մէջ լաւ համարակալութեան և հաշուեցոյցին կանոնաւոր հրատարակութեան հետ՝ ամենէն մեծ և արդիւնաւոր ձեռնարկութիւնը պիտի ըլլայ Տաճկաստանի մէջ՝ տերութեան երբմանից վարչութիւնը կանոնաւոր արդար և վերջնական հիմերու վրայ հաստատելու մասին։

Մարտիլիա 5/17 յունիս։

Ռամազան։ Գիներն հաստատուն են և առուտուր կայ, թէ և վաճառականաց պահանջումներն հեռագիրներ ստանալուն պատճառաւ սահմանաւոր։

Վերջին պօրտային մէջ նշանակուած վաճառումներն են՝ 81 հակ Ժիւմէլ ֆր. 195—200. Ռիսէ 142, 50. Իզմիր 110. Սուլտանժաք 125. Կիպրոս 145. 50 քիլոկրամը։

Մեսաքս մի և նոյն վիճակի մէջ։ Անցեալ շաբթուն վերջն աւելի հանդարտ էր, հաւանականաբար վաճառականներս մէջ շատ չգտնուելուն համար։

Վաճառումներն են. 23 հակ Պէնկալա. ֆր. 60—84. Ֆիլաթիւբ Գրուսա ֆր. 105—110. Դաբան ֆր. 74, 50—89. Արատսին ֆր. 40—56. 250 լիւլէ Պարսկաստանի 40—60 ֆր. քիլոկրամը։

Ռուրդ։ Այս ապրանքին առուտուրն այս շաբթու ալ նախընթացին պէս բանուկ է։ Հին բուրդն հատնելու վրայ է, որպէս զի նորին տեղ բացուի, որ քիչ մ՝առատութեամբ հասնիլ սկսած է։ Պէլանիկի ճերմակը 122, 50—125 ֆր. Ծախուեցաւ 50 քիլոկրամը։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏԻԼ ԱԶԻԶ

ԿԱՅՍԵՐ ՑԵԳԻՊՏՈՍ

Կայսերազուն իշխանաց դասատու մեծայարգ Պ. Կարաէ դպրղեցին այս անուանով դպրղեարէն գիրք մը հրատարակած է, որուն մէջ խիստ ճարտար և գեղեցիկ կերպով նկարագրած է օգոստատիպ Ինքնակալին Եգիպտոս ճանապարհորդութիւնը, ամեն անցած քաղաքներուն և նաւահանգիստներուն մէջ կատարուած շքեղ հանդէսները և, վերջապէս Կ. Պոլիս վերադառնալուն մայրաքաղաքիս մէջ եղած կարգէ դուրս պատրաստութիւններն և նմանը չտեսնուած փառաւոր ընդունելութիւնը։

Պ. Կարաէ իր այս նշանաւոր գործին մէջ՝ Հայոց վրայ ալ խիստ նպաստաւոր խօսքեր ընելով՝ իր հայասիրութեան և մանաւանդ ազնուամտութեան նոր փորձ մ՝ալ տուած է։

Առաւել մանրամասն տեղեկութիւններն յետոյդ թուսվ։

Այս ընտիր գիրքը կը գտնուի Տէրա Պ. Վ՝ի և Պ. Բիւմէպ գրատաճառաց քով։ Գին 25 ղուրուշ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Օրթագիւղի հայադործ Մելքոնէն առնելիք ունեցողները ներկայ թուականէն մինչև 21 օր թիմարէթխանէն եկեալ սնանկացելոյ Տրօմիթէն դան, և հետերնին բերելով ունեցած պարտամուրհակներն և առնելիքներնուն վերաբերեալ հաշուեցոյցերներն՝ հաստատեն առնելիքներն։ իսկ եթէ սոյն պայմանաժամի միջոցին ով որ չգայ և չի հաստատէ առնելիքը, կանոնագրքին 199 և 210 յօդուածներուն համեմատ այն օրէն հետ յետեալ սնանկացելոյն Մասային հաղորդ գտնուելու արտօնութիւնը պիտի կորսնցնէ։

14 յունիս 1865

Ղազարեթիա Սագըլ Սօքաղը ըստուած փողոցը։ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցոյ դիմացը չորս հատ քարուկիր տուն, ամեն մէկը ութ, տասն և տասներկու սենեակով, վերէնը պիտի ծրուին։ Ուզողը Ղազարեթիա Խուրշունլու մաղազան, Սիմոնեան Յոհաննէս աղային երկաթի վաճառանոցը երթալով պէտք եղած տեղեկութիւնները կրնայ ստանալ։

ԹՈՒՂԹ

ԵՒ ԳՐՈՒԹԵՐՆ ՊԻՏՈՅԻՆԵՐ

ՁԻՆԻԼԻ ԽԱՆԻՆ ԴՌԱՆ ԿԻՑ ԹԻՒ 12 ԵՒ 14 ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ
ԱՄԵՆԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ, ՄԵԾ ԵՒ ՄԱՆՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄՈՒՆՔ

Յ. ԱՐՇԱԿ ԵՒ ԸՆԿ.

Պատիւ ունին արդոյ հասարակութեան ծանուցանելու, որ ամեն տեսակ թուղթեր և գրութեան պիտոյքներ, ինչպէս տետրակներ, կաղամարներ, ընդօրինակութեան մատիներ, դրիչ, մելան, ինքնամատ, կանոն, գրաւաղ, և այլն և այլն։ Բոլորոյդ գործարանայ հետ ուղղակի յարաբերութենէ շնորհիւ կարող են պօլսոյ ամեն թղթավաճառներէն աւելի ժան գներով ծախելու թէ մանուկով և թէ հասով ուղղողներու։ Հասարակութեան գիւրութեանը համար վերջին գիները օրինակներուն վրայ նշանակուած են, մանուկով կամ շատ առնողներուն հանար օրինաւոր վերդ-ըլլալու պայմանաւ։ Գաւառաներէն թուղթ և այլն ուզողները կրնան դիւրութեամբ ստանալ, և այնպիսեաց օրինակներն ալ կը զրկուին, ծախքը իրենց վրայ ըլլալով։ Նամակները պէտք է վճարուած ըլլան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 17 ՅՈՒՆԻՍ	Բշ. 14	Դշ. 15	Դշ. 16	Եշ. 17	Ուր.	Շ ար.
	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.
Օսմանեան լիրա Մէջ	102.25	102.30	102.25	102.25		
Բաանոց արծաթ						
Թանվ. Միլիարդ	65.4	64	64.10	64.10		
Լոնդոնը ճէտիտ հին	54.16	53.12	53.22	53.22		
» » նոր	54.6	53.12	53.21	53.22		
Ամիսվէ ստակով	54.21	53.20	53.30	53.30		
Սէրիի	53.20	53.17	53.10	53.11		

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 17 ՅՈՒՆԻՍ

ԱՐՄՏԻՒՔ

Յորին Թայդան կարծր	—
» Իսմայիլ »	19—21
» Բուռմ. Պալէրք	17—18
» Կալաց	
» Վառնա	19—20
» Իպրայիլ կակուղ	17—20
» Կալաց »	18—19
» Ռուբիկաղ »	18—21
» Պալէրք »	17—19
» Ազոփ »	22—23
Եգիպտացորեն Կալաց	—13
Դալի	7.20 — 8

ՄԵՏԱՔՍ

Պրուսա կարմ Թէզիզ	520—530
» երկան »	550—560
» խոզակ չոր	—
Շաքի հօխան ֆրանք	65—68
» 4 պաճախ »	—
» Թարապաղ »	—
» Պարկաս »	65—68
» Երկրորդ »	62—
» Մահալըճ »	—
» Պանտրմա »	—
» Կէյվէ »	—

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

		Ղուրուշ
Բամպակ Պալըքէսէր	հօխայ	13—13.20
» Կէյվէ	»	13—14
» Ատանա	»	14—15
» Ռուսատան	»	12—12.20
Բուրդ Էնկիւրի լուացված	»	—14
» » չլուացված	»	— 8
» Պալըքէսէր չլուաց.	»	— 8
Ճէյրի Էնկիւրիւ	»	— 9
» Թոխատ	»	— 8
» Զորում	»	— 7
Մաղը սեւ	»	18—22
» Ճերմակ	»	12—15
Թիֆթիք Էնկիւրիւ	»	37—38
Աֆիոն Պալըքէսէր	»	160—165
Քիլիմ Տերեւ բանուած	»	20—23
Սալէպ Տաճկաստանի	»	14—16
Մեղրամոմ դեղին Տրապիզոն	»	—26
» » Անատօլու	»	—24
Մուսամ Բուռմէլիի	»	— 3
Կապաւաի հունտ Բուռմէլիի Քիլէ		—28
» » Պանտրմա	»	—27
Զէյթ Այվալըք	հօխայ	— 8
» Կիրիտ	»	— 7
Աճառ (Սապոն) Գանտիա	»	— 6
» » Միտիլլի	»	— 5
Բրինձ Եգիպտոս Ըէշիտ	»	— 4
» Տիմիաթ	»	—

ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՐԵՔ

		Ղուրուշ
Խանվէ Ռիսօ եւ Գաֆօ 100	հօխան	950—1050
» Մառթին »	»	—
Շաքար գլուխ 6-10 լ. կնդ.	»	—
» փոշի (թօզ)	» »	—230
» Հոլ. գլուխ	» »	—260
» փոշի	» »	—230
Գաղղ. գլուխ	» »	—254
» փոշի	» »	—220
Անագ (գալայ)	» »	—690
Պղպեղ (պիպէր)	հօխայ	— 6
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկալա	»	—150
» » Մատրաս	»	—140
Անուշադր (Նոշատրը)	»	— 6.20
Պղպատ (Զէյլիք)	մնտուկ	—180
Կապար (Գուրշուն)	»	— 3.10
Թիմեղ (Թէնէքէ) զոյգ մնտ.	»	—310
Զինք սախտակ Թիւ 7—12	Հիւ	— 5
Երկաթ Անգ. ճողաձեւ	կնդ.	65— 66
» Բեւեռոց	»	70— 72
» Տախտակ 1—14	»	100—110
» Բոլորակ	»	140—145
» Ռուսիայ	»	120—130
Բարդիձա Վարիլ 39	Հիւ.	— 95
Իսմիւսլէճ Շէն. զոյգ	Մնտ.	—260
» Պէյճ.	»	—240
» Թրիէսթ	»	— 95
Սրատմաչէթ Վիէնտա	հօխան	— 15
» Թրիէստ եւ Գաղղ.	»	— 13

Այս լրագիրը շաբաթն երկու անգամ կելլէ Զորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերը։ Ով որ կուզէ կրնայ ստորագրվիլ, Կ. Պոլիս Զինիլի խանը լրագրոյս գրասենեակը։ Իսկ դուրսերը նոր գաբարձուներն են։

ԻԶՄԻՐ. Խաչատուր Ց. Զարիեան.
ԵԳԻՊՏՈՍ. Պօղոս Հ. Ֆիֆենցի Կարապետեան.
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՍ։ Մանտեսի Սուքիաս աղա Գալուստեան։
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Պ. Խաչատուր Էլմասեան։
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Աբրահամ աղա Արամ Խաչէրեան։
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Ճամճեան.
ՎԱՆ. Գրիգոր աղա Խաճանեան։
ԵՐԶՆԿԱ. Ընթերցասիրաց Թանգարան.
ԱՏԱՆԱԶԱՐ. Մանտեսի Յակոբ աղա Տ. Գրիգորեան։

Ուրիշ քաղաքներեն ստորագրուիլ ուզողները՝ այս տեղերեն մեկուն հետ կրնայ բդրակցիլ։

Խմբագիր-Տնօրէն
Կ. Ս. ԻԹԻՄԻՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՕԼԻՍ ԶԻՆԻԼԻ ԽԱՆ